

Skolelederens indlæg til Generalforsamling 2022

Tiden kan af og til have svært ved at slå til, der er simpelthen for få timer i døgnnet. Nogle mennesker arbejder bedst under pres, om jeg er en af dem, er endnu uvist, men fakta er, at det i hvert fald ofte bliver under pres, jeg arbejder, netop fordi mit døgn kun indeholder 24 timer. Derfor bliver jeg også nogle gange nødt til at købe mig lidt tid, så derfor havde jeg også planlagt, at fredag d. 1. april ville jeg køre tidligt hjem og arbejde hjemmefra, da en dag på kontoret nemlig ofte kommer til at indeholde andre gøremål, end jeg på forhånd har planlagt, så jeg håbede på at ved at tage tidligt hjem, så kunne jeg få skrevet dette indlæg til generalforsamlingen uden afbrydelser. Den manglende tid skyldes ikke altid dårlig planlægning, vil jeg lige understrege, men snarere at det er sådan, verden er skruet sammen, når man arbejder med mennesker – det er simpelthen en præmis, og derfor endte det da også med, at jeg alligevel ikke kom så tidligt hjem som planlagt. Det vender jeg tilbage til.

Jeg har, som I sikkert alle er klar over, nogle søde og velmenende kolleger, og flere af dem havde da også sagt, at det lød rigtig fornuftigt, hvis jeg kørte tidligt hjem. Jeg fik også nævnt for dem, at det var svært at blive ved at finde på noget at sige til generalforsamlingen, og vi jo igen i år havde været ramt af Corona, men jeg simpelthen nægtede at skulle snakke Corona. Det kunne mine kolleger godt forstå, og det var så her en af mine velmenende kolleger, Marianne, foreslog mig, at jeg da bare kunne skrive beretningen som en aprilsnar – det var jo trods alt 1. april. Her sidder I måske og tænker, at det kunne da være en rigtig god idé, men jeg ved ikke, om I alle har set på Facebook, den aprilsnar, som Marianne lavede i fredags med sin 1. klasse. Kort fortalt: Hun fortalte dem, at Morten pedel var så træt af at tørre tis op ude på toiletten, fordi de ramte ved siden af, at han havde besluttet, at rengøringen fremadrettet skulle gå på skift mellem de yngste klasser, som bruger disse toiletter, og 1. klasse skulle være den første klasse til at gøre rent. Hun havde også arrangeret med Morten, at han kom ned med rengøringsvogn, klude, spande og vand m.m., og hele 1. klasse stod klar til kursus nede ved toiletterne. Jeg blev kaldt til, så jeg kunne følge med. Og der var flere ting, som jeg erfarede og lærte den formiddag.

1. Morten har faktisk rigtig gode pædagogiske evner. Han forklarede og instruerede og gentog rengøringsseancen flere gange, så alle kunne se og forstå, hvad de skulle. Han gentog de vigtigste pointer. Fx hørte jeg ham gentage: "Og husk det nu, vigtigst er det, at I husker at tage handsker på". Han viste det i et tempo, hvor alle kunne følge med – så nu ved jeg, at jeg altid kan bruge Morten, hvis jeg står og mangler en vikar i indskolingen. Stor respekt for hans tålmodighed og pædagogiske evner.
2. Jeg erfarede også, at mange elever i 1. klasse har empati, for efter de første: "adr, det er ulækkert," og "adr jeg vil ikke gå ind på et pigetoilet" – det var, som I nok har gættet en dreng, der sagde dette, så var der flere, der godt kunne se, at det var rigtig synd for Morten, at han skulle gå og gøre rent på toiletterne i alle frikvartererne. Så jo, børnene i 1. klasse kan godt tage ansvar og sætte sig i andres sted.
3. Jeg erfarede også, at Mariannes planlægning ikke altid er optimal, da hele seancen foregik, mens Forårs-SFO'en havde 1. skoledag, og forældrene netop var sendt til forældrekafe, og derfor kom forbi toiletterne, mens dette foregik, og jeg havde en fornemmelse af, at flere forældre kiggede – og med rette nok blev lidt forundrede over at se en 1. klasse, som var ved at få rengøringskursus af pedellen, og jeg var da også spændt på, om der ville ligge nogle udmeldinger på Forårs-SFO-børn mandag morgen, da jeg atter mødte ind på arbejde.

Så et velmenende råd fra Marianne med et indlæg med indbygget aprilsnar, men det bliver alligevel ikke helt den vej, jeg går.

For heldigvis var fredag d. 1. april også en dag, hvor skolen emmede af god energi – selvom især vores 7.-9. klasse var ualmindelig sløve og trætte at se på, men det var der nu en helt naturlig forklaring på.

For efter en lang periode, hvor vi har måtte aflyse arrangementer, så havde vi netop afholdt "Alt det vi ikke nåede" for vores 7.-9. klasse, og vi havde derfor en 25 timers lang skoledag, hvor vi startede med at gøre klar til gallafest, afholdt en fantastisk gallafest, som sluttede af med, at forældrene kom og så deres smukke unge mennesker danse lancier, hvorefter musikholdet optrådte med 2 numre, efterfulgt af en, skal vi sige, omvendt rækkefølge af den grimme ælling. Det startede nemlig med de unge smukke mennesker, som

selvfølgelig ikke blev til grimme mennesker, men pynten blev unægtelig taget lidt af dem, og de flotte kjoler og jakker blev skiftet ud med sportstøj, og så blev der ellers spillet hockey natten igennem, indtil den lyse morgen, hvor de unge mennesker efter 25 timers strabadser, kunne vende trætte hjem i seng.

De oplevelser, som jeg havde der, satte rigtig mange tanker i gang, takket være de ansatte, de unge mennesker og deres forældre. For jeg følte en enorm glæde. Jeg følte en energiindsprøjtning, og jeg følte en stolthed over vores skole, og jeg funderede også over det at drive skole og de mangeartede opgaver, der ligger i det at drive skole. Jeg funderede over det udvidede læringsbegreb. Hvorfor er vi her, og hvad skal vi lære?

Jeg har valgt at tage jer med på uddrag af min rejse det døgn:

- Til morgensang danser de unge mennesker lancier for resten af skolen – dog uden at være festklædte. Jeg oplever piger fra 0. klasse, der sidder med store funklende øjne, og en spørger mig: "Får jeg også lov til det engang, Tine?" Og jeg hører en dreng, også fra 0. klasse, som sidder lidt længere væk, spørge Anette med rædsel i stemmen: Adr Anette skal de nu også kysse? Så jeg oplever drømmen og mareridtet på en og samme tid.

Og jeg iagttager lige foran mig, hvordan en af mine stakkels unge kvindelige kolleger, der bliver nødt til at være stand in under lancier pga. sygdom, bliver kostet rundt på dansegulvet af en dreng fra 9. klasse, hvor jeg tænker: "Gad vide, om det er sådan eleverne plejer at opleve os lærere, når vi skal hjælpe dem?"

- Under forberedelse til aftenens fest er de unge delt i 3 grupper, et madhold, et udsmykningshold og et musikhold. Jeg oplever en flok unge mennesker, der knokler løs. Jeg skal ærligt indrømme, at jeg havde haft mine betænkeligheder inden dagen. Jens og jeg skulle fx have 18 elever med i køkkenet og lave mad til ca. 70 mennesker, og jeg havde faktisk rent bogstaveligt mareridt om det natten forinden, men hvor blev det gjort til skamme: Ingen sure miner, men en glad og positiv stemning. Selv de trælse opgaver som fx at skrælle 24 kg kartofler bliver ordnet uden brok. Der bliver pjattet, der bliver grint, der bliver hygget. Eneste minus er deres musiksmag, hvor vi voksne er tvangsindlagt til at høre noget af den musik, som de normalt hører, og så alligevel undervejs er der nogle drenge fra 9. klasse, der lige spørger mig, hvilken slags musik Jens kan lide at høre, og pludselig lyder der helt andre toner. Og når man bevæger sig ud af køkkenet, møder man de unge fra udsmykningsholdet, der knokler løs, gør sig umage og stolt viser frem, hvad de har lavet, og sidst på dagen oplever jeg musikholdet som stråler under deres generalprøve på scenen. Der er simpelthen fyldt med positiv stemning hele vejen rundt.
- I det lille slip, hvor de unge er hjemme for at klæde om, går jeg og gør det sidste klar i køkkenet. En dreng, der venter på at blive hentet, kommer ned i køkkenet og begynder uden opfordring at hjælpe mig, og vi går og sludrer om både store og små ting. Både om denne lidt specielle dag, som han synes er rigtig fed, men også om skolen i det hele taget, og om hvor gode lærere, han synes, han har.
- Senere kommer de unge festklædte til gallafest, og lærerne står og tager imod dem – klar til at servicere dem i løbet af hele aftenen. Lidt grænseoverskridende for nogle af de unge mennesker, men de accepterer det og gør deres for at falde ind i rollen.
- En smule undervisning skal der jo være, så på hver plads ligger der en lille folder med 8 vigtige råd fra Emma Gads "Takt og Tone", så de unge kan slå op, hvis de bliver i tvivl om noget, fx om hvordan man holder på glasset, og Sigurd fortæller også om, hvilke ting man iflg. Emma Gad må snakke om ved bordet, og hvad man absolut ikke må snakke om. Han lærer dem fx om at huske at komplimentere deres borddame men også vigtigheden af at konversere. Og det tager de til sig, dog er jeg lige ved at hælde ved siden af, da jeg er ved at servere, og jeg hører en af de meget høflige drenge i 9. klasse spørge sin borddame: "Sig mig en gang, er den kjole ikke svær at få af?" Måske ikke lige i Emma Gads ånd.

- De unge mennesker skal efter spisningen danse lancier, og rigtig mange forældre dukker op for at se det. Efter lancier bliver de smukke fjer smidt, og det svedige sportstøj kommer på. Her oplever vi også, hvordan forældrene bliver og hjælper til med at rydde op efter gallafest og sætte op til hockeyturnering, og igen møder man kun forældre, der er positive, og som giver udtryk for, at det er en selvfølge, at de bliver og hjælper til. Den samme varme, som man møder blandt de unge mennesker, møder man også blandt forældrene, og man fornemmer, at også de er glade og taknemmelige for, at ting atter kan ske, og man igen kan mødes og give hinanden gode oplevelser. De forældre, jeg når at snakke med, siger bl.a.: "Tusind tak fordi I vil gøre dette her for vores børn." "Tusind tak, fordi I er så gode til at finde løsninger til glæde for vores børn, selvom Corona har gjort det svært for jer. Tak fordi I sørgede for, at 9. klasse også fik prøvet både galla og hockey." En anden forælder siger: "Det er sådan noget som det her, der gør jer til noget helt særligt." En tredje forælder udtrykker "Hvor er det fantastisk at se det sammenhold, der er, og hvor har vi savnet at kunne komme herved og opleve det."
- Og fredag morgen dukker en del forældre igen op for at se lidt hockey og sludre lidt, inden de tager på arbejde.
- Og min arbejdsdag på skolen slutter af med - og hvilket er en af grundene til, at jeg ikke når at køre tidligt hjem - at en tidligere elev kommer forbi, fordi han lige vil sige hej, og se hvordan vi har det. Han skal da også lige høre om den netop afholdte gallafest og hockeystævne, som han jo selv har oplevet, da han selv var elev på skolen. Han slutter af med at sige, at han, selvom han har det super godt, savner skolen, og det som vi (lærere og elever) havde sammen dengang.

Det er oplevelser som disse, der sætter tanker i gang, og som giver energi.

Den samme oplevelse havde jeg tidligere på skoleåret, hvor vi, dog et år senere en planlagt, atter kunne genoptage vores faste tradition med at tage på fælles lejr tur. En helt igennem fantastisk oplevelse, hvor hele personalet - pedel, sekretær, pædagoger og lærere deltog i lejrturen sammen med alle vores klasser. En tur hvor store og små blandede sig med hinanden, og hvor vi måtte aflyse nogle af vores planlagte aktiviteter, fordi det, det hele pludselig drejede sig om, var at være sammen – ikke om en særlig aktivitet, men bare at være sammen. Efter en periode, hvor dette ikke havde været en mulighed og dermed heller ikke en selvfølge, så blev det netop så vigtigt. Og vi nød det. Vi nød, at vi kunne være hele personalet samlet om noget fælles, og vi nød at være sammen med alle vores elever, og se hvordan de nød at være sammen på kryds og tværs.

Og lige nu kan jeg mærke, men tør ikke sige det alt for højt, for jeg ved at mine kolleger vil kunne finde på at bruge det rigtig meget mod mig. Men lige nu hvor Corona har præget vores skole så længe, så har jeg lyst til at sige, når ideer opstår: "Gør det bare, og gør det nu, for vi ved ikke, om vi pludselig står i en situation, hvor det ikke er muligt." Og rent faktisk så tænker jeg, det er rigtig vigtigt, at vi husker på det. Vi skal gøre ting, mens muligheden er der.

Både fælles lejrskole og vores galla-hockeyarrangement minder os om vigtigheden af al den lærdom, der er gemt i det at være sammen, at lave nye ting sammen, men så sandelig også at holde fast i vores traditioner:

Ser man på personaleflokkens, så har der været en del udskiftninger de seneste par år af den ene og anden årsag, og i en tid med mange nye ansigter, så tænker jeg også, at der selvfølgelig skal være plads til nytænkning og fornyelse, men det er også utrolig vigtigt, at vi holder fast i nogle af vores traditioner - det vidner både tidligere og nuværende elever og forældres udsagn om. Og netop traditionerne skal vi huske, for vi kan se og mærke, at de traditioner, som vi har, som fx vores gallafest, er noget, der bliver set frem til, det vidner bl.a. pigerne fra 0. klassens udsagn om. Drengene drømmer så ikke helt endnu, kunne jeg høre, men mon ikke de når at ændre holdning til det med piger i løbet af de næste år.

Så traditionerne skal vi værne om, og de sidste år har lært os, at det ikke er en selvfølge, at vi bare kan holde fast i dem, som det passer os, da udefrakommende ting, kan sætte en stopper for det.

Men vi skal værne om det, så vi fortsat kan efterleve det. Som en forælder sagde til mig torsdag aften: "Det er netop det her, I er så supergode til."

Og ja, det er det, som vi som skole bl.a. er så gode til, og det fylder mig med glæde og en følelse af stolthed:

- En stolthed over hvad vi kan, når vi gør det sammen.
- En stolthed over personalet, der knokler på for at gøre det muligt
- En stolthed over børn og unge mennesker, der er medspillere og bidrager til at ting lykkes – at det bliver sjovt og fantastisk
- En stolthed over forældre, der bakker op, og som husker at italesætte, de for dem, gode oplevelser med skolen.

Men er det læring, når vi fx laver sådan et galla-hockey-arrangement?

Nu havde vi ikke tilsyn denne dag. Men stillede man sig det spørgsmål: Hvad fik de lært? ja så kan jeg tale ud fra Jens' og mine erfaringer fra madholdet i torsdags:

- De fik i hvert fald lært, at 1 gange 10 ikke er 20 – heller ikke når det gælder citroner,
- at tunmousse ikke skal i ovnen,
- at når der er 10 æggehvider tilbage i køleskabet, og der var handlet det rigtige antal ind, så kan det ske, at der er en portion, der mangler æggehvider

Men min pointe her er, og min pointe med mine små nedslag er at vise værdien af, men også glæden ved, at vi her hos os kan opleve nogle gode egenskaber blandt børn og unge, som man ikke kan tage for givet. Egenskaber som man skal lære et sted, og som man skal vælge at bruge. Fx:

- at man kan tage hensyn til hinanden
- at man spiller med på en idé og bakker op, også selvom man er ude af sin komfortzone
- at man samarbejder og løfter i flok – både ansatte og elever
- at man bidrager til den gode stemning og tager ja-hatten på
- at man bruger tid på at vise og give udtryk for sin taknemmelighed
- at man er hjælpsom
- at man tænker længere end sin egen næsetip og også påtager sig de trælske opgaver
- ja, jeg kunne blive ved.

Og på fælles lejrskole fik man også lært:

- hvad fællesskab betyder, og hvorfor det er så vigtigt
- hvad det at være sammen på tværs af alder og køn betyder
- hvad det at være hjælpsom betyder,
- hvad samspil betyder
- og hvor vigtigt det er, at vi holder af at være sammen og i fællesskab alle bidrager til at Nr. Lyndelse Friskole er en fantastisk skole med en spændende og lærerig hverdag både i og udenfor klasserummet.

I dette indlæg har jeg især haft fokus på det, der er foregået udenfor klasserummet, da det efter en lang Corona periode også har været det, vi har savnet, og det som der har været så fantastisk atter at kunne mærke igen, men jeg har også taget det med for at understrege vigtigheden af, at læring er så meget mere end det, som står i bøgerne.

Og efter et par drøje Corona år, hvor man næsten kunne glemme værdien af disse ting, så vil jeg gerne sige tusind tak fordi vi atter fik mulighed for at blive mindet om det. Det har været en kæmpe energiindsprøjtning.

Til slut er der nogle personer, som jeg gerne vil sende en særlig tak.

Tak til jer forældre, der har sprunget til og hjulpet til, når der har været brug for det. Tak for jeres støtte og opbakning fx i forbindelse med galla, hockey, skolefest, skolekomedie, arbejdsdag, prøvevagter, kørsel og ikke mindst fællesspisning, som nogle forældre atter har fået stablet på benene, og som vi håber på igen kan blive en fast tradition.

Igen i år vil jeg gerne sige en stor tak til bestyrelsen for det store stykke arbejde I har ydet til gavn for elever, forældre og ansatte. Det har været et travlt år, og I har bakket op, I har trådt til med kort varsel og i år har vi nået et lille skridt videre i forhold til vores visionstanker, da det heldigvis i foråret blev muligt at både personale og bestyrelse kunne mødes og starte med at lave en ønskeliste over ting, som vi godt kunne tænke os – her til en start har det dog primært været i forhold til det bygningsmæssige - og der er nok drømme at tage af, skulle jeg hilse og sige - så nu er vi der, hvor vi skal til at finde ud af, hvad der så er muligt. Så et spændende stykke arbejde venter forude. En særlig tak skal der også lyde til skolens formand, Katrine. Det har været et travlt år for dig som formand. Tak for din støtte og din opbakning og dit altid gode humør lige meget hvornår du har haft mig i røret – og undskyld alle de gange, hvor du er kommet for sent til yoga pga. mig.

Også en tak til skolekredsen, der selvom de ikke længere har børn på skolen, har valgt stadigvæk at bakke op om skolen. Jeg må erkende, at der er nogle, som vi har forsømt særligt under de sidste år med Corona, så er det skolekredsen, så det er dejligt, at I på trods af det holder ved. Jeg håber på, at vi kan få gjort lidt mere for jer i skolekredsen i det kommende skoleår, og at vi også kan trække lidt på jer, når vi d. 17. maj 2023 skal fejre skolens 150 år fødselsdag.

I år skal vi sige farvel til vores tilsynsførende, nemlig dig Gorm. Det er vi rigtig kede af, da vi virkelig har nydt dit selskab på skolen igennem de sidste 4 år. Vi har været rigtig glade for det tilsyn, du har ført på skolen, og selv en af børnene spurgte mig tidligere på året: "Hvornår kommer ham, der skal syne os igen?" Så tusind tak for din indsats og dine besøg.

Og så er der en kæmpe flok, som jeg selvfølgelig også gerne vil takke, nemlig mine kære kolleger, dvs. sekretær, pedel, viceleder, spirepersonale og lærere. Til jer skal der lyde en kæmpe tak, for alt det, I yder.

Selvom jeg ikke ville nævne det, så kan jeg ikke komme helt udenom det, fordi det har atter været et Corona år, hvor I atter engang har måtte finde ekstra resurser frem, hvor I har måtte være omstillingsparate, hvor I har måtte finde jer i, at tingene er blevet lavet om i sidste øjeblik, og hvor I skulle trylle da vi på skift både børn og ansatte var hårdt ramt af Corona. Men I har gjort det igen og igen, og I har fundet kræfter og energi også selvom I efterhånden har været rigtig godt og grundigt trætte af Corona.

Så tusind tak for alt det I yder i hverdagen, men også tusind tak for jeres engagement og lyst til at lave disse anderledes arrangementer, som en del af min beretning har handlet om, for det kræver en særlig indsats, men I kaster jer ud i det og knokler på, og selvom det tager på kræfterne, så er det svært at se det på jer, da man også blandt jer oplever glæden og begejstringen over at sådanne arrangementer som fælleslejrskole og galla og hockey kan lade sig gøre. Så tusind tak for det.